

ANALYS								45									
DOLLARN		6,03 KR		EURON		9,31 KR		TCW 122,09		RÄNTAN		12 MÅN		OLJA		GULD	
1 VECKA, ÖRE		12 MÅN, ÖRE								LÅNGA, 10 ÅR				DOLLAR PER FAT			
-1,46		-76,98								-1,00 PKT				122,30			
4,10%										4,10%							
				1 VECKA, ÖRE		12 MÅN, ÖRE		INDEX				KORTA, 6 MÅN				DOLLAR PER UNS	
				+0,46		+9,80		+0,25				+136,30 PKT				866,50	
												5,07%					

KAN FÅ KRITIK. I dag offentliggör finanspolitiska rådet, med professor Lars Calmfors som ordförande, domen över finansminister Anders Borgs ekonomiska politik.

FOTO: TOBIAS LUNDGREN/SCANPIX

Otydlig skattesänkare

Hur mycket pengar har du tjänat på Anders Borgs jobbavdrag? Om du listat ut det är det bara att gratulera. Själv har jag lusläst mitt eget lönebesked, men ingenstans framgår det hur mycket jag får behålla tack vare den reform som finansministern kallar sin allra viktigaste.

Inte förrän jag fick hem de förtryckta deklarationsblanketterna i brevlådan hittade jag en rad om ”skattereduktion för arbetsinkomster” i den preliminära skatteuträkningen.

Det här säger en hel del om alliansregeringens svårigheter, både med opinionen och ekonomin.

Anders Borgs dilemma är att hela det svenska skattesystemet är uppbyggt kring den princip som den franske finansministern Jean-Baptiste Colbert formulerade på 1600-talet:

”Konsten att beskatta är konsten att plocka en gås så att man rycker mesta möjliga fjädrar med minsta möjliga skrik.”

Skatter ska med andra ord tas ut så omärkligt som möjligt, medan statliga bidrag ska betalas ut så att väljarna märker det extra tydligt – och vet vart de ska räkta sin tacksamhet.

Det säger sig självt att systemet gynnar politiker som vill finansiera höjda bidrag med höjda skatter.

Gör tankeexperimentet att varje svensk skulle tvingas betala sin egen skatt tillsammans med andra räkningar i slutet av månaden, medan bidragen gavs i form av ospecificerade nedsättningar. Gissa om det skulle det bli mindre fjädrar och mera skrik, för att tala colbertska.

Politiker som vill sänka både skatter och bidrag hamnar alltså i en rävsax. För medborgarna blir skattesänkningar lika omärkliga som skattehöjningar. Medan bidragsminskningar blir desto mer smärtsamt tydliga.

Di KRÖNIKAN

Gunnar Örn

gunnar.orn@di.se 08-573 652 89

”Det säger sig självt att systemet gynnar politiker som vill finansiera höjda bidrag med höjda skatter.”

Det här ger Anders Borg problem, och då inte bara med den egna populariteten.

När strategiskt viktiga skattesänkningar förblir omärkliga för medborgarna är det också svårare för dem att inse poängen med dem.

”Det måste löna sig att arbeta”, upprepar regeringen i budgetpropositioner och finansplaner, men väljarna lär inte bli övertygade när det inte framgår tydligt på lönebeskedet att så är fallet.

Sedan alliansen tog över finansdepartementet i september 2006 har fler människor fått arbete samtidigt som färre är arbetslösa och sjukskrivna.

Exakt hur mycket regeringens åtgärder bidragit är emellertid osäkert. Från regeringshåll hävdar man förstås att de egna reformerna ligger bakom större delen av framgången, medan oppositionen lika förutsägbart hävdar att den goda utvecklingen är en fördröjd effekt av den politik de själva bedrev före maktskiftet.

För att få en saklig och opartisk granskning och utvärdering har regeringen därför utsett ett ”finanspolitiskt råd” med professor Lars Calmfors som ordförande. Klockan tio i dag ska han offentliggöra rådets dom över Anders Borgs ekonomiska politik.

Oppositionen har varnat för att det finanspolitiska rådet ”blir ytterligare ett organ som ska klä regeringens högerpolitik i ett falskt vetenskapligt skimmer”.

Men att döma av vad rådets medlemmar sagt tidigare kommer Fredrik Reinfeldt och Anders Borg inte undan kritik.

I februari gav Lars Calmfors några smakprov på innehållet i dagens rapport, till exempel vad gäller utvärderingen av regeringens långsiktiga finanspolitiska mål:

”Om jag ska vara kritisk på någon punkt mot finansdepartementets analyser av långsiktig håll-

barhet, så är det att man har en stark tendens att sopa konflikter mellan olika mål under mattan.”

Men med tanke på de svällande överskotten i statens kassakistor lär det inte bli utgiftstak och budgetramar som hamnar i skottgluggen.

”Mot bakgrund av nuvarande regeringens fokusering på sysselsättningen kommer vi att fokusera på den, och lämna de mer övergripande tillväxtfrågorna därhän. Tonvikten kommer till stor del här att ligga på en utvärdering av regeringens arbetsmarknadsreformer”, säger Lars Calmfors.

Då får vi förhoppningsvis en analys av hur mycket av den ökade sysselsättningen som beror på nuvarande och tidigare regeringars åtgärder och hur mycket som beror på en allmänt gynnsam konjunktur.

Rådet har också i uppdrag att granska tydligheten i regeringens lagförslag, särskilt då vilket underlag och vilka skäl ministrarna anger för sina olika beslut.

Här kan Reinfeldt & co räkna med ganska hård kritik.

”Det är klart att det alltid går att finna brister i beslutsunderlag”, säger Lars Calmfors.

”Samtidigt går det förstås inte att undgå att lägga märke till att det underlag som funnits när det gäller konsekvenserna av borttagande av fastighets-skatt och förmögenhetsskatt varit mycket mindre – i praktiken närmast obefintligt – än i fråga om effekterna av olika arbetsmarknadsreformer.”

Men kommer rådet också att granska hur tydliga regeringens åtgärder är för medborgarna? Om inte kan det vara ett uppslag till nästa rapport.

Omärkliga skattesänkningar ger ingen utdelning i opinionsmätningarna. Kanske inte i arbetsmarknadsstatistiken heller.

Rådet är förstås skyldigt att bortse från det ena, men knappast från det andra.